

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ (ΑΡ.ΜΕ.) 9^ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΠΟΣΔΕΠ

Η τελευταία περίοδος ήταν καταστροφική για το δημόσιο πανεπιστήμιο. Οι πανεπιστημιακοί που αγαπούν τη δουλειά τους είναι αναγκασμένοι να την κάνουν σε αντίξοες συνθήκες. Τα σοβαρά προβλήματα του πανεπιστημίου παρέμειναν άλυτα, και σε αυτά προστέθηκαν νέα.

Η κυβερνητική πολιτική

Ζούμε σε μια εποχή που η διαφθορά και η κακοδιοίκηση του κράτους έχει φτάσει σε πρωτοφανές σημείο. Η εμπιστοσύνη των πολιτών στους δημόσιους θεσμούς (δικαστικό σώμα, μέσα ενημέρωσης, πολιτικό σύστημα, σώματα ασφαλείας) έχει φτάσει σε απίστευτα χαμηλά επίπεδα. Ο διάχυτος φόβος για το αύριο, η γενικευμένη ανασφάλεια και η απαισιοδοξία για το μέλλον τραυματίζουν τον κοινωνικό ιστό. Η απουσία μίας κουλτούρας ποιότητας και αξιολόγησης είναι διάχυτη σε όλα τα επίπεδα, από την πολιτική της κυβέρνησης ως τις προσωπικές επιλογές, και σε όλους τους τομείς, στην εκπαίδευση και την υγεία, στη δημόσια διοίκηση, την οικονομία και την καθημερινή ζωή.

Η κυβέρνηση της ΝΔ αντιμετώπισε συνολικά την Παιδεία και ειδικότερα το δημόσιο πανεπιστήμιο απαξιωτικά. Η πρόχειρη και αποσπασματική μεταρρυθμιστική απόπειρα επί υπουργίας Γιαννάκου χαρακτηρίζεται από ένα συγκεντρωτικό και αυταρχικό πνεύμα παρεμβατισμού και αποθέωσης της γραφειοκρατίας. Σε όσες περιπτώσεις έχουν εφαρμοστεί οι νέες ρυθμίσεις έχουν επιδεινώσει τα προβλήματα που υποτίθεται ήρθαν να αντιμετωπίσουν αναδεικνύοντας την έλλειψη σχεδιασμού και διαλόγου για το περιεχόμενο των ρυθμίσεων. Παράλληλα η μείωση της χρηματοδότησης για την παιδεία ανέδειξε μια κυβερνητική πολιτική που οδηγεί στην υποβάθμιση της δημόσιας εκπαίδευσης.

Η κυβέρνηση, επικουρούμενη αρχικά και από την αξιωματική αντιπολίτευση, η οποία εξακολουθεί να αδυνατεί να αρθρώσει ουσιαστικό λόγο για την Παιδεία, επιχείρησε ανεπιτυχώς την τροποποίηση του άρθρου 16 του Συντάγματος. Επακολούθησε και συνεχίζεται μια κουτοπόνηρη απόπειρα καταστρατήγησής του μέσω της κοινοτικής οδηγίας για τα Κολλέγια. Και όμως, η ενσωμάτωση της με τρόπο που να μην θίγει τα δημόσια πανεπιστήμια και τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων τους είναι τεχνικά εφικτή. Και εδώ, η κυβέρνηση αποδείχθηκε απροετοίμαστη και ανεπαρκής.

Πέρα από την στενώς νοούμενη εκπαιδευτική πολιτική (η οποία πάντως περιλαμβάνει και την συνεχιζόμενη απαξίωση της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης), η κυβέρνηση της ΝΔ ευθύνεται επίσης για την περιρρέουσα ατμόσφαιρα μέσα στην οποία λειτουργούν τα πανεπιστήμια και η οποία δεν μπορεί παρά να επηρεάζει την καθημερινή λειτουργία τους.

Το ξέσπασμα της νεολαίας που ακολούθησε τη δολοφονία του 15χρονου Αλέξη Γρηγορόπουλου έφερε στην επιφάνεια όλα τα αδιέξοδα και την απόγνωση της νέας γενιάς, της κοινωνίας συνολικά. Κατέδειξε περίτρανα τη σαθρότητα του εκπαιδευτικού συστήματος και τη διάβρωση των θεσμών.

Η έξαρση της βίας

Το πιο ανησυχητικό φαινόμενο της τελευταίας περιόδου είναι ασφαλώς η έξαρση της βίας. Μέσα σε λίγες εβδομάδες γίναμε μάρτυρες, κατά σειρά, της απίστευτα κτηνώδους επίθεσης

εναντίον μιας καθαρίστριας εργαζόμενης των ΗΣΑΠ, της δολοφονίας ενός νεαρού ανθρώπου από έναν ειδικό φρουρό, και της δολοφονικής απόπειρας ενός επίσης νεαρού αστυνομικού από αγνώστους. Τρία ανατριχιαστικά περιστατικά που θυμίζουν πόσο επικίνδυνα κοντά στη βαρβαρότητα ισορροπεί η κοινωνία μας.

Τα περιστατικά αυτά είναι ακραία αλλά όχι τυχαία. Αναδεικνύουν διαφορετικά προβλήματα που από καιρό περιμένουν απαντήσεις.

Το πρόβλημα της εργοδοτικής αυθαιρεσίας και της αδυναμίας των εργατικών οργανώσεων σε όλο και πιο μεγάλα τμήματα της αγοράς εργασίας, σε συνδυασμό με την ανεπάρκεια ή και τη διαφθορά των ελεγκτικών μηχανισμών οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι με την εφαρμογή της εργατικής νομοθεσίας.

Το πρόβλημα της αναζωπύρωσης των συνθηκών ατιμωρησίας και έλλειψης λογοδοσίας μέσα στις οποίες έχουν συνηθίσει να εργάζονται τα σώματα ασφαλείας. Η αστυνομική βία με θύμα ανυπεράσπιστους πολίτες, η προστασία ισχυρών συμφερόντων που παρανομούν ή ακόμη εγκληματούν, η αυθαιρεσία και η διαφθορά – όλα συμπτώματα της ενδημικής αυτονομής των σωμάτων ασφαλείας από την κοινωνία και τους νόμους της Πολιτείας.

Το πρόβλημα της εμμονής ορισμένων ακραίων ομάδων στη δήθεν πολιτική βία, καθώς και της απαράδεκτης ανοχής στη βία ενός όχι ασήμαντου τμήματος της κοινωνίας. Η βία υποσκάπτει τα θεμέλια της δημοκρατίας και προετοιμάζει αυταρχικές λύσεις. Τον ίδιο ρόλο παίζει και η ανοχή στη βία.

Στο επίκεντρο της βίας, για διάφορους λόγους, βρίσκονται συχνά τα πανεπιστήμια. Όχι μόνο επειδή εξαιτίας του ασύλου προσφέρονται ως ορμητήρια όσων βρίσκονται σε διαρκή πόλεμο με την αστυνομία. Αλλά και επειδή μέρος της πανεπιστημιακής κοινότητας δείχνει ανίκανη να κατανοήσει ότι δεν νοείται πανεπιστήμιο – πολύ περισσότερο δημόσιο πανεπιστήμιο – χωρίς ελευθερία έκφρασης και χωρίς δημοκρατική λειτουργία.

Πράγματι, τα τελευταία χρόνια – και με διάφορα προσχήματα – ζήσαμε μια σταδιακή εκτροπή από την ομαλότητα.

Ζήσαμε τον εκφυλισμό του φοιτητικού συνδικαλισμού και την επίλυση των διαφορών μεταξύ των παρατάξεων με γροθιές, καρεκλοπόδαρα, σιδερένιους λοστούς.

Ζήσαμε την εισβολή ομάδων φοιτητών σε συνεδριάσεις συλλογικών οργάνων και τη διάλυσή τους ώστε να αποτραπεί κάποια απόφαση.

Ζήσαμε την ομηρία των μελών τέτοιων οργάνων ώστε να εκβιαστεί κάποια άλλη απόφαση.

Ζήσαμε την αρπαγή της κάλπης ώστε να σταματήσει η διαδικασία εκλογής πανεπιστημιακών οργάνων.

Ζήσαμε τον προπηλακισμό από φοιτητές των καθηγητών που αντέδρασαν, με κατάληξη τη μεταφορά των πιο άτυχων από αυτούς στο νοσοκομείο.

Ζήσαμε τη διάλυση «ανεπιθύμητων» εκδηλώσεων, και τον άγριο ξυλοδαρμό των ομιλητών (καθηγητών ή μη).

Ζήσαμε τη συστηματική καταστροφή της πανεπιστημιακής περιουσίας, με βανδαλισμούς σε εργαστήρια, σε γραφεία καθηγητών, σε αίθουσες διδασκαλίας, σε γραμματείες, ή με την οργανωμένη και ανεμπόδιση αρπαγή οργάνων και εργαλείων.

Αυτός ο παροξυσμός ωμής βίας, χωρίς προηγούμενο από την εποχή της ΕΚΟΦ, έχει στην πράξη καταλύσει το πανεπιστημιακό άσυλο – το οποίο, ας θυμίσουμε, θεσμοθετήθηκε για να προάγει ακριβώς την ελεύθερη έκφραση και διακίνηση ιδεών στο πανεπιστήμιο.

Η ευθύνη για τη βία στα πανεπιστήμια βαρύνει, ασφαλώς, όσους την διαπράττουν – είτε πρόκειται για άτομα εκτός πανεπιστημίου, είτε για στελέχη και μέλη φοιτητικών παρατάξεων. Βαρύνει, όμως, και όσους από τυχοδιωκτισμό ή ανευθυνότητα προσφέρουν πολιτική κάλυψη στη βία.

Η ανοχή στη βία είναι ένοχη. Η απόπειρα δικαιολόγησής της με πρόσχημα την «υπεράσπιση του δημόσιου πανεπιστημίου» προσβάλλει όσους στο παρελθόν αγωνίστηκαν εναντίον της βίας και υπέρ της δημοκρατίας και της ελευθερίας. Προσβάλλει, επίσης, τη νοημοσύνη μας.

Η ηγεσία της ΠΟΣΔΕΠ

Η πολιτική της ΠΟΣΔΕΠ τα τελευταία χρόνια, με ευθύνη της ηγεσίας της, έχει οδηγήσει τον κλάδο των πανεπιστημιακών δασκάλων σε πλήρες αδιέξοδο. Για λόγους που σχετίζονται πιο πολύ με τις επιδιώξεις κομμάτων και ομάδων παρά με τα πανεπιστημιακά πράγματα, η ηγεσία της ΠΟΣΔΕΠ έχει επιλέξει τη στείρα άρνηση και τη συνεχή σύγκρουση, καθώς και τη συμμαχία με τις πιο ακραίες δυνάμεις του φοιτητικού συνδικαλισμού.

Η ηγετική ομάδα της ΠΟΣΔΕΠ δεν φαίνεται να κατανοεί ότι η Ομοσπονδία είναι δευτεροβάθμιος συνδικαλιστικός φορέας. Κύριο μέλημά της πρέπει να είναι να διαπραγματεύεται και να υποστηρίζει τα συμφέροντα των πανεπιστημιακών, σε στενή επαφή με τους Συλλόγους και τα μέλη τους, και όχι να προσπαθεί να υποκαταστήσει πολιτικούς ή κομματικούς φορείς. Διαφωνούμε με την άποψη της Συσπείρωσης και της ΔΗΠΑΚ, που αρνούνται το διάλογο με το Υπουργείο. Όχι γιατί έχουμε την ψευδαίσθηση ότι θα πείσουμε την κυβέρνηση να αλλάξει την πολιτική της απαξίωσης της δημόσιας εκπαίδευσης, αλλά γιατί η συμμετοχή μας στο διάλογο μας δίδει την ευκαιρία, και μας υποχρεώνει, να αναπτύξουμε τεκμηριωμένα τις θέσεις μας, μπροστά στους συναδέλφους και την ελληνική κοινωνία.

Η πολιτική της ΠΟΣΔΕΠ είναι μυωπική. Είναι φανερό ότι τα πανεπιστήμιά μας χρειάζονται βαθιές αλλαγές. Όμως, η ηγεσία της ΠΟΣΔΕΠ απορρίπτει κάθε συζήτηση για μεταρρύθμιση προτού καν ακούσει ποια είναι η πρόταση, χωρίς βέβαια να επεξεργάζεται θέσεις του κλάδου κι επαναλαμβάνοντας μονότονα το εύκολο σύνθημα της αύξησης των δαπανών, στοιχείο αναγκαίο, όχι όμως και ικανό για την αναβάθμιση του Πανεπιστημίου. Παρασυρμένη από έναν σχεδόν παθολογικό φόβο μπροστά στο καινούριο, η ηγεσία της ΠΟΣΔΕΠ δεν διστάζει να γίνει απολογητής των πλέον εκφυλιστικών όψεων της σημερινής λειτουργίας του δημόσιου πανεπιστημίου.

Η πολιτική της ΠΟΣΔΕΠ είναι ανεύθυνη. Είναι φανερό ότι η τακτική της σύγκρουσης – με οποιοδήποτε πρόσχημα – βάλλει ευθέως κατά του δημόσιου πανεπιστημίου, για το οποίο υποτίθεται ότι κόπτεται. Οι συνεχείς απεργίες που συνήθως προκηρύσσονται όχι για την αναμενόμενη μηδαμινή συμμετοχή των συναδέλφων, αλλά για ενθάρρυνση των φοιτητικών καταλήψεων που διασφαλίζουν «ποσοστά 100%», αποδεκατίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία.

Η πολιτική της ΠΟΣΔΕΠ είναι υποκριτική. Τα ανακλαστικά της είναι μειωμένα ή εντελώς νεκρά όταν πρέπει να καταδικάσει το νιοστό κρούσμα βιαιοπραγίας με θύμα κάποιο μέλος ΔΕΠ. Εν τω μεταξύ, αμελεί την προώθηση των μισθολογικών και ασφαλιστικών αιτημάτων μας ή – ακόμη χειρότερα – τα μεταχειρίζεται ως πρόσχημα για να συντηρεί την αναταραχή για την αναταραχή.

Η πολιτική της ΠΟΣΔΕΠ είναι αυτοκαταστροφική. Είναι φανερό ότι η ηγεσία της ΠΟΣΔΕΠ δεν ενδιαφέρεται για ένα ζωντανό, μαζικό συνδικάτο που να λειτουργεί δημοκρατικά, να συζητά ελεύθερα, να διεκδικεί ουσιαστικά και αποτελεσματικά. Προκειμένου να διατηρήσει την ένταση, δεν διστάζει να οδηγήσει τις εσωτερικές λειτουργίες στον πλήρη εκφυλισμό, στον πιο πρωτοφανή συγκεντρωτισμό, στην παραβίαση των δημοκρατικών διαδικασιών, στο μαρασμό των συλλόγων.

Είναι φανερό ότι η πολιτική της ηγεσίας της ΠΟΣΔΕΠ οδηγεί το πανεπιστήμιο σε παρακμή, τους πανεπιστημιακούς σε ανυποληψία, και το ίδιο το συνδικάτο σε αποξένωση από το κοινό αίσθημα των μελών του.

Αυτή η ηγεσία της ΠΟΣΔΕΠ είναι επιζήμια για το Πανεπιστήμιο και πρέπει να φύγει.

Η Αριστερή Μεταρρύθμιση

Η Αριστερή Μεταρρύθμιση δημιουργήθηκε τον Μάρτιο 2007, κατά τη διάρκεια του τελευταίου συνεδρίου της ΠΟΣΔΕΠ, από μια ομάδα πανεπιστημιακών που τοποθετούνται στον χώρο της δημοκρατικής αριστεράς και πιστεύουν στην ανάγκη μεταρρύθμισης των ΑΕΙ της χώρας με στόχο ένα πανεπιστήμιο ανοιχτό στην κοινωνία, κύτταρο επιστημονικής αριστείας, πρότυπο δημοκρατικής λειτουργίας και ελεύθερης διακίνησης ιδεών.

Τα τελευταία δύο χρόνια ρίξαμε τις περιορισμένες δυνάμεις μας στην πραγματική υπεράσπιση κι αναβάθμιση του Δημόσιου πανεπιστημίου, στην προσπάθεια ανακοπής της κατηφορικής πορείας της ομοσπονδίας, στην αποφασιστική καταδίκη της βίας και της απειλής βίας, στην υπεράσπιση της ελευθερίας και της δημοκρατίας στο πανεπιστήμιο, στη διατύπωση ενός μεταρρυθμιστικού λόγου για τα ζητήματα της ανώτατης εκπαίδευσης, στην αναζωογόνηση των συλλόγων.

Πετύχαμε ελάχιστα – λιγότερα από όσα στοχεύσαμε. Ίσως πετύχαμε μόνο να δείξουμε με τη στάση μας ότι μέσα στην ΠΟΣΔΕΠ δεν «είναι όλοι ίδιοι», ότι υπάρχει ένας άλλος τρόπος να κάνει κανείς συνδικαλισμό, ότι υπάρχει ένας άλλος τρόπος να είναι κανείς αριστερός.

Η Αριστερή Μεταρρύθμιση δεν αποτελείται από επαγγελματίες συνδικαλιστές. Αποτελείται από πανεπιστημιακούς που – όπως οι περισσότεροι συνάδελφοί τους – αγαπούν το δημόσιο πανεπιστήμιο, την επιστήμη και την έρευνα, και που επέλεξαν να ασχοληθούν με τα κοινά για να φέρουν λίγο πιο κοντά το πανεπιστήμιο που επιθυμούν.

Αυτό δεν θα συμβεί ποτέ χωρίς την ενεργότερη συμμετοχή περισσότερων πανεπιστημιακών. Για το λόγο αυτό, η Αριστερή Μεταρρύθμιση καλεί όλους τους πανεπιστημιακούς να πάρουν ενεργό μέρος στις διαδικασίες του επόμενου συνεδρίου της ΠΟΣΔΕΠ (6-8 Μαρτίου 2009), και να ενισχύσουν όλες τις δυνάμεις που αγωνίζονται για την αναβάθμιση και τη μεταρρύθμιση του δημόσιου πανεπιστημίου.